

Gdy sejmik województwa nie wyda np. planu ochrony powietrza określającego poziom dopuszczalnych substancji, obywatel może zaskarżyć taką beczynność do sądu administracyjnego. Jego skarga nie doprowadzi jednak do przyjęcia odpowiedniego planu. Nie ma bowiem przepisów określających sposób jej rozpoznania przez sąd. Dlatego zostanie ona oddalona lub odrzucona, niezależnie od jej zasadności. W ocenie RPO jest to nie do pogodzenia z gwarantowanym konstytucyjnie prawem do sądu.

Ludzie skarżą się Rzecznikowi Praw Obywatelskich na niemożność skutecznego zaskarżenia do sądu administracyjnego beczynności legislacyjnej organów jednostek samorządu terytorialnego. Przepisy ustaw samorządowych formalnie dopuszczają zaskarżenie, gdy organ gminy, powiatu czy województwa „nie wykonuje czynności nakazanej prawem” przez osobę, której interes prawny taka beczynność narusza. Skarga może dotyczyć działalności prawodawczej w zakresie, w jakim ustawy nakładają na jednostki samorządu obowiązek podjęcia uchwały.

Skargi trafiające do RPO dotyczą m.in. trudności obywateli w skutecznym domaganiu się od sejmików wojewódzkich uchwalania - spełniających ustawowe wymogi - planów ochrony powietrza. Prawo ochrony środowiska zakłada, że przewidywane przez nie plany „mają na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji”. Tymczasem - jak pokazuje praktyka - istniejące plany do takich pozytywnych zmian często nie doprowadzają. Obywatele nie mają zaś możliwości skutecznego domagania się dostosowania istniejących planów ochrony powietrza do ich ustawowego celu.

Skargi takie mogą również dotyczyć nieuchwalania planu miejscowego dla obszarów:

- strefy ochrony uzdrowiskowej,
- zajętych pod byłe lotniska wojskowe,
- lotnisk objętych zatwierdzonymi planami generalnymi,
- Pomnika Zagłady i jego strefy ochronnej,
- parków kulturowych.

Dla obywateli jest to istotne, gdyż do czasu przyjęcia obowiązkowego planu miejscowego, zawieszone są postępowania o wydanie decyzji o warunkach zabudowy - co ogranicza prawa własności nieruchomości.

Rzecznikowi skarżono się również na nierealizowanie przez sejmik województwa obowiązku zmiany uchwały w sprawie wykonania planu gospodarki odpadami. Skarżyli się przedsiębiorcy, których zakłady nie mogą uzyskać statusu regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych.

Rzecznik wskazuje, że nawet jeśli obywatel złoży do sądu skargę na beczynność w którejś z takich spraw, to może ona nie odnieść oczekiwanego przez niego skutku. Nie doprowadzi bowiem do wydania odpowiedniego aktu. Wynika to z braku przepisów określających sposób rozpoznania skargi przez sąd administracyjny.

Obecny stan prawny prowadzi zatem do paradoksalnej sytuacji. Obywatel dysponuje uprawnieniem do wniesienia skargi na beczynność legislacyjną organu jednostki samorządu terytorialnego. Z uwagi jednak na brak przepisu procesowego, którym mógłby się posłużyć sąd administracyjny w razie uwzględnienia skargi, zostanie ona oddalona lub odrzucona - niezależnie od jej zasadności.

W ocenie Rzecznika taki stan jest nie do pogodzenia z gwarantowanym konstytucyjnie prawem do sądu.

Gdy samorząd nie wyda planu ochrony powietrza

Kategoria: Zarządzanie Przestrzenią

Opublikowano: piątek, 05, kwiecień 2019 19:35

Patrycja Grebla-Tarasek

Odsłony: 775

Rzecznik zwrócił się do przewodniczącego senackiej Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Roberta Mamąta o rozważenie tego istotnego z punktu widzenia wolności i praw obywatelskich zagadnienia.

Źródło: [RPO](#)